

Sygn. akt AmC 5207/11

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 lipca 2012 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie - XVII Wydział Ochrony Konkurencji i Konsumentów w składzie:

Przewodniczący: SSR del. Adam Malinowski

po rozpoznaniu w dniu 4 lipca 2012 r., w Warszawie na posiedzeniu niejawnym sprawy

z powództwa (...)w P.

przeciwko (...)w K.

o uznanie postanowienia wzorca umowy za niedozwolone

1. uznaje za niedozwolone i zakazuje pozwanemu wykorzystywania w obrocie z konsumentami postanowienia wzorca umowy o treści "Realizacja tytułu wykonawczego oraz dokumentu mającego moc takiego tytułu - 10 zł";
2. zasądza od pozwanego na rzecz powoda, tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, kwotę 360 (trzysta sześćdziesiąt) złotych;
3. nakazuje pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa (Kasa Sądu Okręgowego w Warszawie), tytułem nieuiszczonej opłaty od pozwu, od której powód był zwolniony, kwotę 600 (sześćset) złotych;
4. zarządza publikację prawomocnego wyroku w Monitorze Sądowym i Gospodarczym na koszt strony pozwanej.

sygn. akt XVII AmC 5207/11

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 12 sierpnia 2011 r. powód - (...)w P. - domagał się uznania za niedozwolone i zakazania wykorzystywania w obrocie z konsumentami postanowienia rodz.2.IV.1 wzorca umowy zawartego w dokumencie o nazwie **Taryfa opłat i prowizji za czynności i usługi bankowe w (...)w K.** o treści : **Realizacja tytułu wykonawczego oraz dokumentu mającego moc takiego tytułu – 10,00 zł**, którym posługuje się pozwany - (...)w K.. Nadto wniósł o zasądzenie kosztów procesu.

Zdaniem powoda rzeczony zapis wzorca umowy wypełnia hipotezę art. 385¹ § 1 kc zgodnie z którym postanowienia umowy zawieranej z konsumentem nie uzgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. Powód wywodził, że zakwestionowana klauzula w sposób sprzeczny z prawem przewiduje pobieranie dodatkowych opłat za samo uczestniczenie banku w postępowaniu egzekucyjnym, mimo że wysokość kosztów egzekucyjnych i sądowych określona jest ustawowo. Dlatego Według powoda klient nie może być obciążany dodatkowymi kosztami z tego tytułu.

Pozwany domagał się oddalenia powództwa i wniósł o zasądzenie kosztów procesu. Pozwany zaprzeczył, że przedmiotowy zapis wzorca umowy jest sprzeczny z dobrymi obyczajami i rażąco narusza interesy konsumenta.

Wskazał, że ustawa nie określa kosztów uczestnictwa banku w postępowaniu egzekucyjnym.

Argumentował też, że klienci otrzymują aktualnie obowiązujące tabele opłat i prowizji i podpisując umowy rachunku oszczędnościowo rozliczeniowego godzą się na takie obciążenia.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Pozwany jako spółdzielnia prowadzi działalność bankową. W ramach tej działalności opracował i posługiwał się w obrocie z konsumentami wzorcem umownym pod nazwą „Taryfa opłat i prowizji za czynności i usługi bankowe w (...)w K.”. W dacie wniesienia rozdział 2 sekcja IV punkt 1 przedmiotowego wzorca miał brzmienie „Realizacja tytułu wykonawczego oraz dokumentu mającego moc takiego tytułu – 10,00 zł”.

Art. 230 kpc stanowi, że gdy strona nie wypowie się co do twierdzeń strony przeciwnej o faktach, sąd, mając na uwadze wyniki całej rozprawy, może fakty te uznać za przyznane. Za podstawę ustalenia stanu faktycznego Sąd przyjął wzajemnie niekwestionowane twierdzenia stron kierując się zasadą wyrażoną w art. 230 kpc.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W przedmiotowym postępowaniu nie było sporne, że powód posługuje się w obrocie z konsumentami wzorem umowy zawierającym kwestionowane postanowienie, więc do rozstrzygnięcia pozostawała kwestia wyczerpania hipotezy art. 385¹ §1 kc.

Stosownie do treści art. 385¹ §1 kc, do uznania danego postanowienia umownego za niedozwolone i wyeliminowania go z praktyki stosowania konieczne jest łączne występowanie czterech przesłanek: postanowienie nie zostało indywidualnie uzgodnione, ukształtowane w ten sposób prawa i obowiązki stron pozostają w sprzeczności z dobrymi obyczajami, powyższe prawa i obowiązki rażąco naruszają interesy konsumenta i postanowienie umowy nie dotyczy sformułowanych w sposób jednoznaczny głównych świadczeń stron. Przy czym należy zaznaczyć, iż przesłanka braku indywidualnego uzgodnienia nie ma istotnego znaczenia przy przeprowadzaniu abstrakcyjnej kontroli postanowienia wzorca umownego, bez względu na to czy wzorzec był, czy też nie był zastosowany przy zawieraniu jakiejś konkretnej umowy. W szczególności kontrola ta jest oceną ex-ante i obejmuje wzorzec, nie zaś konkretną umowę. Dobre obyczaje to reguły postępowania zgodne z etyką, moralnością i aprobowanymi społecznie obyczajami. Sprzeczne z dobrymi obyczajami są m.in. działania wykorzystujące choćby niewiedzę, brak doświadczenia konsumenta, naruszenie równorzędności stron umowy, działania zmierzające do dezinformacji, wywołania błędnego przekonania konsumenta, wykorzystania jego niewiedzy lub naiwności. Chodzi więc o działanie potocznie określane jako nieuczciwe, nierzetelne, odbiegające in minus od przyjętych standardów postępowania. Klauzula generalna wyrażona w art. 385 indeks 1 §1 kc uzupełniona została listą niedozwolonych postanowień umownych zamieszczoną w art. 385 indeks 3 kc. Obejmuje ona najczęściej spotykane w praktyce klauzule uznane za sprzeczne z dobrymi obyczajami zarazem rażąco naruszające interesy konsumenta. Ich wspólną cechą jest nierównomierne rozłożenie praw, obowiązków lub ryzyka między stronami prowadzące do zachwiania równowagi kontraktowej. Są to takie klauzule, które jedną ze stron (konsumenta) z góry, w oderwaniu od konkretnych okoliczności, stawiają w gorszym położeniu. Wyliczenie to ma charakter niepełny, przykładowy i pomocniczy. Funkcja jego polega na tym, iż zastosowanie we wzorcu umowy postanowień odpowiadających wskazanym w katalogu znacząco ułatwić ma wykazanie, że spełniają one przesłanki niedozwolonych postanowień umownych objętych klauzulą generalną art. 385 indeks 1 §1 kc. W razie wątpliwości ciężar dowodu, że dane postanowienia nie spełniają przesłanek klauzuli generalnej spoczywa na przedsiębiorcy - art. 385 indeks 1 §4 kc. Aby uchylić domniemanie, że klauzula umowna zgodna z którąś z przykładowych klauzul wymienionych w art. 385 indeks 3 kc jest niedozwolonym postanowieniem umownym należy wykazać, że została ona uzgodniona indywidualnie lub, że nie kształtuje praw i obowiązków konsumentów w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami rażąco naruszając ich interesy mimo swego niedozwolonego brzmienia tzn. nie spełnia przesłanek z art. 385 indeks 1 §1 kc. Dopiero po wykazaniu tej drugiej okoliczności może dojść do obalenia domniemania abuzywności.

W ocenie Sądu kwestionowany zapis taryfy opłat i prowizji bankowych pozwanego stanowi niedozwolone postanowienie umowne w rozumieniu art. 385¹ §1 kc. Zapis taryfy dotyczy bowiem możliwości żądania przez bank wynagrodzenia od klienta za czynności, które dokonywane są przez inny podmiot w toku postępowania egzekucyjnego.

Dla oceny abuzywności w tej mierze bez znaczenia jest w jakiej roli i na jakich warunkach bank uczestniczy w postępowaniu egzekucyjnym. Koszty postępowania egzekucyjnego wynikają z powszechnie obowiązujących przepisów prawa i Sąd nie znajduje żadnego argumentu aby uznać, że możliwa jest ich modyfikacja w sposób wprowadzający inny sposób pobierania wydatków egzekucyjnych, albo też konstytuujący de facto inne wydatki postępowania egzekucyjnego.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 385¹ § 1 kc, Sąd uznał postanowienie wzorca umowy za niedozwolone, zaś na podstawie art. 479⁴² § 1 kpc zakazał jego wykorzystywania w obrocie z udziałem konsumentów.

Podstawę prawną wydania wyroku na posiedzeniu niejawnym stanowił przepis art. 479¹⁷ § 1 kpc w zw. z art. 9 ust. 1 i art. 11 ustawy z dnia 16 września 2011 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. nr 233 poz. 1381).

O publikacji prawomocnego wyroku w Monitorze Sądowym i Gospodarczym na koszt strony pozwanej zarządzono na podstawie art. 479⁴⁴ kpc.

O kosztach postępowania orzeczono w oparciu o art. 98 kpc, zgodnie z którym strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony. Przyznane stronie koszty stanowi wynagrodzenie pełnomocnika procesowego w wysokości 360 zł - ustalone na podstawie § 14 ust. 3 pkt 2 w zw. z § 2 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. nr 163. poz. 1349 ze zm.). Mając na uwadze wynik sprawy, orzeczenie o nakazaniu pobrania od strony pozwanej opłaty od pozwu uzasadnia przepis art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. nr 167 poz. 1398 ze zm.).

SSR del. Adam Malinowski